

Lekarskie i prawne aspekty uszkodzeń ciała

KATEDRA I ZAKŁAD MEDYCYNY SĄDOWEJ WUM

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

1. Na podstawie badania osób żywych pokrzywdzonych i poszkodowanych;
2. W oparciu o analizę dokumentacji lekarskiej zawartej w aktach sprawy;
3. Na podstawie obrażeń stwierdzonych podczas sekcji zwłok.

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

Badanie sądowo-lekarskie składa się z:

1. Wywiadu lekarskiego, czyli okoliczności zdarzenia podawanych przez pokrzywdzonego oraz obrażeń jakie towarzyszą skutkom urazów;
2. Lekarskiego badania fizykalnego ze szczególnym uwzględnieniem stanu miejscowego - w odniesieniu do stwierdzanych obrażeń;
3. Sądowo-lekarskiej kwalifikacji obrażeń i ich skutków dla zdrowia i życia z użyciem mianownictwa kodeksowego.

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

CEL OGŁĘDZIN – USTALENIE:

- rodzaju obrażeń (obrzęk, zacerwienie, siniec, otarcia naskórka, rany, uszkodzenia kośćca i narządów),
- kwalifikacja stopnia ciężkości obrażeń (art. 156, 157, 217 kk),
- rodzaju narzędzia który spowodował obrażenia (identyfikacja grupowa i indywidualna),
- czasu powstania obrażeń (jednoczasowość, wieloczasowość),
- okoliczności powstania obrażeń (zgodność obiektywnych ustaleń z wywiadem i ustaleniami dochodzeniowymi),

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

Art. 156 kk.

§ 1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:

- 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,

2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała,

3) wycięcia, infibulacji lub innego trwałego i istotnego okaleczenia żeńskiego narządu płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

Art. 156a kk.

§ 1. Kto nakłania inną osobę do spowodowania u niej ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, o którym mowa w art. 156 § 1 pkt 3, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto przemocą lub groźbą bezprawną zmusza inną osobę do spowodowania u niej ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, o którym mowa w art. 156 § 1 pkt 3, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

pozbawienie wzroku

- pełna ślepotą ze zniesieniem poczucia światła lub
- tzw. praktyczna ślepotą - dostrzeganie tylko „cienia” przedmiotu lub krańcowe ograniczenie pola widzenia - „widzenie lunetowe” (ograniczenie widzenia do 0,02 normy po korekcji szklanami),
- utrata jednego oka u osoby wcześniej jednoocznej

pozbawienie słuchu - całkowita głuchota czyli całkowite zniesienie odbioru dźwięków

pozbawienie mowy - zwykle jest jednym z elementów ciężkiego kalectwa (pochodzenia centralnego), wyłączna utrata mowy (utrata zdolności wypowiedziania atrykułowanych i dających się zrozumieć słów) jako wynik zniszczenia krtani czy strun głosowych

pozbawienie zdolności płodzenia

- u kobiet w okresie rozrodczym jest to niezdolność zajścia w ciążę, donoszenia, urodzenia drogami naturalnymi i wykarmienia dziecka, (dwa ostatnie są to kryteria względne)
- u mężczyzn - niezależnie od wieku - niezdolność do zapłodnienia i odbywania stosunków płciowych

2) inne ciężkie kalectwo - trwałe, poważne naruszenie czynności lub utrata ważnego narządu np. ślepotą jednooczną, utrata co najmniej części kończyny, utrata narządu parzystego (płuco, nerka),

usztynienie w niekorzystnej pozycji jednego z dużych stawów (barkowego, łokciowego, biodrowego, kolanowego, skokowego), zniesienie zdolności chwytnej ręki, utrata 2-3 palców z kciukiem lub czterech palców, porażenie lub niedowład jednej kończyny

ciężka choroba nieuleczalna - choroba która nie rokuje wyleczenia przy obecnych możliwościach medycyny np. NKO spowodowana pourazowym uszkodzeniem klatki piersiowej,

ciężka choroba długotrwała - tożsama z chorobą obłożną, która ustępuje po pewnym czasie nie pozostawiając poważnych następstw (6 m-cy)

choroba realnie zagrażająca życiu – stan, w którym następuje poważne zaburzenie podstawowych czynności niezbędnych dla życia układów narządów, np. OUN, układu oddechowego lub krążenia, z powodu którego w każdej chwili można spodziewać się zahamowania i ustania ich czynności, a zatem zgonu (np.: masywny krwotok z wtórnie rozwiniętym wstrząsem, obrażenia śródczaszkowe z wtórnym obrzękiem mózgu, rany serca z tamponadą worka osierdziowego, rany brzucha z wtórnym zapaleniem otrzewnej).

trwała choroba psychiczna - pourazowe zaburzenia psychiczne po ciężkich obrażeniach czaszkowo-mózgowych.

całkowita lub trwała niezdolność do pracy w zawodzie - zwykle tożsama z ciężkim kalectwem, głównie dotyczy przypadków, w których obrażenia są średnio ciężkie, ale dla konkretnej osoby były poważne

trwałe istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała - zeszpecenie podlega ocenie estetycznej, zniekształcenie - widoczny ubytek lub zmiana wyglądu narządu bez upośledzenia jego czynności.

3) Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska) została przyjęta i otwarta do podpisu 11 maja 2011 r. w Stambule (podpisana przez Polskę 18 grudnia 2012 r., a ratyfikowana w kwietniu 2015 r.)

Artykuł 38 Konwencji Stambulskiej (2011) - Okaleczanie narządów płciowych kobiet: „Strony przyjmą konieczne środki ustawodawcze lub inne środki w celu zapewnienia, by za następujące umyślne działania groziła odpowiedzialność karna:

a) wycinanie, infibulacja lub każde inne okaleczenie całości lub którejkolwiek części warg sromowych większych, warg sromowych mniejszych lub łechtaczki,

b) zmuszanie kobiety lub doprowadzenie jej do poddania się którejkolwiek z czynności wymienionej w punkcie a,

c) zachęcanie, zmuszanie lub doprowadzenie dziewczynki do

poddania się którejkolwiek z czynności wymienionej w punkcie a”.

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

Art. 157. kk

§ 1. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art. 156 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 2 lub 3, jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż 7 dni, odbywa się z oskarżenia prywatnego.

§ 5. Jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwał dłużej niż 7 dni, a pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, ściganie przestępstwa określonego w § 3 następuje na jej wniosek.

Art. 157 § 1 – przykłady:

złamania kości,
zwichnięcia stawów,
uszkodzenie narządów wewnętrznych,
trwałe upośledzenie wzroku,
jednostronna głuchota,
udokumentowane wstrząśnienie mózgu,
wstrząśnienie siatkówki i błędnika,
wybicie co najmniej jednego, zdrowego zęba.

Art. 157 § 2 – przykłady:

stłuczenia i zranienia powłok skórnych,
urazy głowy,
wylewy krwawe podspojówkowe,
złamanie kości nosa bez przemieszczenia odłamów,
wybicie do 2-3 zębów niepełnowartościowych,
złamanie jednego żebra bez przemieszczenia

- **KWALIFIKACJA KARNA OBRAŻEŃ**

Art. 217 kk

§ 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.